

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.

3 maal per week 6 fr. 'sjaar
2 » » » 5 fr. »
1 » » » 4 fr. »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 18 AUGUSTUS 1910.

Groote brandramp in de Wereldtentoonstelling TE BRUSSEL.

Vernieling der Belg'sche, Engelsche, Fransche en andere afdeelingen. — Oud-Brussel totaal verwoest. — Twintig woonhuizen mede afgebrand. — Verschrikkelijke paniek.

Het was zondag rond 9 u.'s avonds dat het schrikkelijk geroep zich verspreidde: Brand! Brand! en reeds toen gingen van den hoofdgevel der tentoonstelling, oven de hovingen, naar den rechtervleugel, een rosse gloed in de lucht die op verren afstand werd gezien.

Het waren het post-, telegraaf- en telefoonbureau en dit van het uitvoerend comitee, die in brand stonden.

Onder de ontzaglijke menigte, die nog in de prachtig verlichte hovingen rondwandelde, onstond er eene paniek, zooals niemand van de toeschouwers er eene ooit had bijgevoeld.

Vrouwen en kinderen werden onder de voeten vertrapeld, en men zag van alle kanten lieden, die als waanzinnigen rond liepen en trachten te vluchten.

Onmiddellijk werden de reddingswerken ingericht.

De pompiers van dienst in de tentoonstelling, kwamen toegesnel, maar het vuur had toen reeds zulke uitbreiding genomen, in deze licht ontvlambare gebouwen, dat zij volslagen machteloos waren.

Op korten tijd waren heel de Belgische afdeeling en die der electriciteit slechts ééne vuurzee.

Daarna werd de Engelsche sectie aangetast en letterlijk in een omzien, zoo groot als zij was, vernield.

Men gaf op dit oogenblik bevel Oud-Brussel te ontruimen.

De wind joeg naar Terkamerenbosch een dichte regen van gensters die zelfs voortvlog tot in de Louisaan.

Al de beschikbare troepen van het garnizoen werden bij hoogdringendheid opgeëischt.

De pompiers van al de gemeenten der Brusselsche omgeving kwamen aangestroomd in de richting der tentoonstelling.

Ten half 11 bleef er van den monumentalen gevel en van de geheele Belgische afdeeling nog slechts een puinhoop over.

Op dit uur, half 11, waren al de pogingen er op gericht om de Fransche afdeeling en de Natiënlaan te redden, doch, het was alsof men de zee wilde leeg scheppen.

De soldaten der genie, van Antwerpen gekomen, hebben de brug doen springen, die de twee deelen der Fransche en Engelsche afdeelingen verbindt en die boven de Solboschlaan ligt.

Maar ondanks dit liep het vuur met groote snelheid voort en vernield bijna geheel de Fransche afdeeling.

Daarna breidde het zich uit over de andere afdeelingen en opvolgend werden de sectiën van Denemar-

ken, Rusland, Noorwegen, Oostenrijk, Japan, China, enz., aangetast.

Daarna werd de Italiaansche afdeeling aangetast en ondanks al den goeden wil van pompiers en troepen, was ook deze spoedig grootendeels de prooi van het allesverblindend element.

Ten half 12 is de wind van richting veranderd.

Onmiddellijk staat al wat er nog van Oud-Brussel bestaat, in vuur en vlam.

Op het oogenblik dat de brand ontstond bevond zich in Oud-Brussel een ontelbare menigte.

De paniek die er ontstond is niet te beschrijven.

Ooggetuigen zeggen dat de paniek onttaardde in een verwoed gevecht leven om dood.

Mannen, als door zinneloosheid aangetast, beukten tegen het volk in en haanden zich eenen weg met stampen en vuistslagen.

Velen hunner werden verpletterd, andere vielen in bezwijming, met een woord het was een toneel, dat met geen pen te beschrijven is.

Meer dan twintig huizen van de Solboschlaan (dus niet tot de tentoonstelling behorende, maar die er midden in liggen) zijn mede de prooi der vlammen geworden.

Te 1 1/2 uur schijnt de brand beperkt.

In strijd met wat eerst gezegd werd, is de Italiaansche afdeeling niet geheel, maar enkel gedeeltelijk vernield.

De schade is er echter onberekenbaar.

De pompiers zijn er in gelukt het vuur in te loomen aan den ingang van deze afdeeling.

Wat de andere afdeelingen aangaat, gelegen in het internationaal gedeelte, het blijkt nu dat Denemarken, Rusland, Noorwegen, Oostenrijk, Japan, Vereenigde Staten, Turkije en Zwitserland niet geheel, maar slechts ten deele verwoest zijn.

Oud-Brussel bestaat niet meer, behalve dat er nog een gedeelte van het restaurant De Groene Hond is overgebleven.

De Engelsche afdeeling is eveneens in puin gelegd.

De Fransche afdeeling is sterk beschadigd en geheel vernield tot aan het standbeeld der Republiek.

Het paviljoen van de stad Parijs bestaat niet meer.

Het Fransche Restaurant Gruber-Duval is tot op den grond neergebrand.

Wat de Belgische sectie aangaat, die langsheen de hoofdgevel loopt, daarvan bestaat niets meer, evenals de linkerzij van de Natiënlaan.

Nadere bijzonderheden.

Drie uren tijd, zegt de *Etoile*, waren voldoende om den arbeid van drie jaren te vernietigen en het schoone werk van den bouwmeester Acker in een vormeloozen puinhoop te veranderen.

Toen het alarm gegeven was, eenige minuten voor 9 ure, liep het rampzalig nieuws door de verlichte tuinen van koffiehuis tot koffiehuis, van mond tot mond en nog speelden de fanfaren op al de kiosken, toen reeds de onheilspellende rookwolk boven het middengedeelte omhoog steeg, dat eene minuut later eene ontzagwekkende vlam doorliet.

In minder dan een kwart uurs brandde geheel het middendak en zag men tusschen gensters en vonken reeds de kroonlijsten neerstorten.

Ten 9 1/4 ure brandde heel de groote hal en eene dichte steeds groter wordende rookwolk steeg boven den gloed in de hoogte.

Het volk uitte geen kreet. Het was als verstomd, verlamd van den schrik en begreep overigens dat er geen handbreed van het schoonste deel der tentoonstelling te redden was.

Het begreep dat de stroom vuur, zich van dak tot dak voorplantend, weldra alles zou omvallen en besefte de uitgebreidheid van de ramp.

De brandspuit van Oud-Brussel was het eerst in werking en dan volgde die van Brazilië. Maar er kon niet anders sprake zijn dan van het behouden der omstaande paviljoenen, waarvan de huurders reeds de vlucht namen.

De menschen snelden de restaurants uit, de eenen naar den uitgang, de anderen dichter naar het toneel der ramp, terwijl daar buiten de trams, die naar de tentoonstelling reden, door de menigte bestormd werden.

Want, van verre gezien, scheen het wel dat heel de tentoonstelling in brand stond, zoo dat van de vier hoeken van Brussel, al wat beenen had, toesnelde naar den omtrek van het Solbosch.

Al de leden van het uitvoerend comitee waren spoedig ter plaatse, terwijl de bouwmeester Acker, met de tranen in de oogen, voet voor voet de vernieling naging.

Minister Helleputte, gouverneur Beco, generaal Guilleme waren spoedig daar. Burgermeester Max, per depeche verwittigd, was uit Oostende herwaarts gekeerd; de algemeene commissarissen der verschillende landen werden verwittigd en eenige waren ook zeer spoedig aanwezig.

OUDBRUSSEL.

Te 10 ure sloeg de vlam over naar het wachthuis van Oud-Brussel en in weinige stonden zijn de wachtzaal der bewakers en de gebouwen der Groote Markt een enkele vuurpoel.

De vlammen, veel brandbare stoffen vindend, slaan over tot het huis de Blaer; Gambrius vliegt in vlam als een solfersteke en deelt den brand mede aan den overkant der Zenne, daar zijn op weinige stonden de kleine huisjes als solferdooljes in vlam opgegaan.

Van de andere zijde aan de « Waterchute » is er insgelijks brand ontstaan.

De bouwen gebouwen van Luna Park beginnen op hunne beurt te branden en gelijken weldra aan een uitgestrekte brandstapel.

In de dierengarde van Bostock, in Luna-park, hoort men de leeuwen en tijgers vervaarlijk huilen. Het schijnt dat deze dieren, door rook half verstikt en woedend gemaakt door de naderende vlammen, er met alle geweld willen uitrekken.

Het nieuws wordt zelfs verspreid, dat de dieren uitg-broken zijn. Onmiddellijk worden aan den ingang van Brussel-Kermis, voor den « Groenen Hond », tien soldaten en gendarmen met geladen geweer opgesteld, om desnoods de wilde dieren naar te schieten.

Dit was niet noodig. De vlammen, hunne verwoesting voortzettend, bereikten weldra de dierengarde van Bostock en al de prachtige beesten, die er zich in bevonden, werden verstikt en verbrand. Er liggen nog enkel verkoolde lijken. De lamme dieren, als ossen, olifanten, witte ezels, rendieren, konden door de beambten van de dierengarde worden weggedreven en in verzekerde bewaring gebracht.

DE BEZOEKERS.

Men berekent dat er zondag meer dan 225,000 personen de tentoonstelling bezochten. Op het oogenblik der ramp, om 9 ure 's avonds, was er in Brussel-Kermis eene zoo groote opeengepakte menigte, dat men zich met moeite in de straten kon bewegen.

OVERGROOTE VERLIEZEN.

Graaf van der Burch schatte als volgt het verlies van deze overgroote ramp:

« Vele tentoonstellers zijn verzekerd, doch oneindig veel zullen alles verliezen, daar zij tegen brand niet verzekerd waren, zegde hij. Het verlies is overgroot: 30 tot 40 miljoen frank, misschien wel het dubbel; Wie kan zoo iets schatten! »

Twee tentoonstellers, die we ontmoetten, verliezen 66,000 en 150,000 fr.

In Brussel-Kermis waren vele kleine winkeltjes niet verzekerd.

Met honderden menschen zullen hierdoor gansch geruineerd zijn.

Het schijnt dat de Belgische hals maar voor eene som van 2,300,000 fr. verzekerd waren.

De geheele schade wordt geraamd op 500 miljoen frank.

DE VERZEKERINGEN.

De verzekeringsmaatschappijen werden maandag morgend allen per aangetekenden brief verwittigd. Eene engelsche maatschappij ging in de tentoonstelling verzekeringen aan tot een beloop van 75 miljoen frank.

In de vernielde Engelsche afdeeling bevonden zich oudheden van onschatbare waarde. Zoo onder meer voorwerpen uit de verzamelingen van Kensington en van bijzonderen.

OPZOEKINGEN.

Het afgebrand gedeelte der tentoonstelling is maandag morgend gansch afgesloten geworden.

In den namiddag werd aan eenige tentoonstellers de toelating gegeven in de puinen der Belgische afdeeling opzoekingen te doen.

Zoo zag men een juwelier, bijgestaan door twee soldaten, de puinen doorzoeken, daar waar zijn stand had gestaan. Hij haalde er vazen uit en zilveren tafelerie, zwartgerookt en half gesmolten, gelijkende aan bladen lang gediend zink.

Allerwege zag men soldaten aan het opruimen der puinen werken, toeten klaroengeschal bij het vallen van den avond, alle opsporingen staken deed.

DE TENTOONSTELLING BLIJFT OPEN.

De bouwmeester Acker, de maker van den vernielde hoofdgevel, maakt een ontwerp gereed van eenen decor, bestemd om de vernieling onzichtbaar te maken.

De tentoonstelling blijft open en het comitee ontwerpt nieuwe aantrekkelijkheden.

MINISTERIEEL BEZOEK.

De heeren ministers Hubert, Helleputte en Liebaert hebben maandag de puinen bezocht. De leden van het parket bezochten eveneens de plaats der ramp en keerden er meermaals terug.

DE KONING TE BRUSSEL.

De koning heeft maandag, om 4 uren 's namiddags eerst het nieuws der ramp kunnen vernemen. Zijne Majesteit heeft onmiddellijk, uit toelicht, in het gebergte van Tyrolen, een telegram gezonden, zijne droefheid uitdrukkende over de schrikkelijke ramp die onze prachtige tentoonstelling getroffen heeft.

Z. M. Albert is gisteren woensdag om 1 uur te Brussel aangekomen. Hij werd opgewacht door burgemeester Max en verscheidene overheidspersonen. Hij begaf zich naar Laken om zijne kinderen te omhelzen.

Om 2 1/2 ure ging hij naar de puinen in de tentoonstelling zien.

De nieuwe Ministers.

Verscheidene bladen melden dat M. Paul Berryer, senateur voor Luik, minister van binnenlandsche zaken is benoemd.

Uit welingelichte bron vernemen wij dat deze benoeming, alsook die van baron de Brocqueville tot minister van spoorwegen, slechts officieel binnen een paar weken zullen aangekondigd worden, namelijk na den terugkeer des konings te Brussel.

M. Paul Berryer is te Luik geboren den 14 mei 1868; in 1892 werd hij bij de balie ingeschreven; hij werd in oktober 1903 tot gemeenteraadslid gekozen, en in mei 1908 tot senator.

Hij is het jongste lid van den Senaat.

De heer baron de Brocqueville, volksvertegenwoordiger van Turnhout, zal tot minister van spoorwegen benoemd worden, in vervanging van den heer Helleputte, die nog slechts tijdelijk dit ambt waarneemt en die, zooals men weet, tot minister van landbouw en openbare werken benoemd is.